

OCENA JAKOŚCI WÓD RZEK GRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY w 2007 ROKU

1. Wprowadzenie

Ocenę jakości wód granicznych w 2007 wykonano na podstawie wyników badań Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Lublinie oraz wyników Państwowego Urzędu Ochrony Środowiska we Lwowie w wytypowanych przekrojach pomiarowo- kontrolnych oraz porównano ich jakość do lat 2000-2006. Analizy wykonywane były w laboratoriach WIOŚ w Rzeszowie i Lublinie oraz w laboratorium PUOS we Lwowie.

Rzeki graniczne po stronie polskiej badane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a wyniki tych badań wykorzystywane są między innymi w działaniach realizowanych w ramach wspólnej polsko-ukraińskiej współpracy w zakresie gospodarki wodnej na rzekach granicznych.

Ocenę jakości wód wykonano w oparciu o wyniki badań prowadzonych w zakresie 10 wskaźników: BZT₅, tlen rozpuszczony, chlorki, siarczany, zawiesina ogólna, azot azotynowy, azot azotanowy, azot amonowy, azot ogólny i fosforany. Otrzymane wyniki badań są oceniane przez porównywanie ich wartości średniorocznych, do wartości progowych rekomendowanych w projekcie pilotowym wdrożenia dla rzeki Bug „Wytycznych monitoringu i oceny wód transgranicznych w ramach Konwencji EKG ONZ o Ochronie i Użytkowaniu Cieków Transgranicznych”, który był realizowany ze środków pomocowego TACIS CBS.

W niniejszym opracowaniu, oceniono przez porównanie do wartości rekomendowanych, również jakość wód dwóch lewobrzeżnych dopływów Bugu: Sołokiji w przekroju granicznym i Huczwy na ujściu do Bugu.

2. Jakość badanych wód rzek granicznych w odniesieniu do normatywów rekomendowanych w projekcie pilotowym dla rzeki Bug, realizowanym w ramach programu TACIS CBS.

Rzeka Wisznia

W wodach Wiszni w granicznym punkcie pomiarowo-kontrolnym w 2007 roku, wartości wszystkich dziesięciu wskaźników, kształtowały się poniżej poziomu rekomendowanego. Zadawalający był również stopień natlenienia wód rzeki.

Rzeka Szkło

Rzeka Szkło wprowadza na terytorium Polski wody zanieczyszczone. Wskaźnikami obniżającymi jakość wody w strefie granicznej w 2007 roku były: siarczany, azot azotynowy i BZT₅. Poziom rekomendowany siarczany przekraczają o 206 mg SO₄/l, azot azotynowy o 0,19 mg SO₄/l i BZT₅ o 0,39 mg O₂/l. Wody rzeki Szkło charakteryzowały się wystarczającym natlenieniem.

Szczególnego omówienia wymaga stopień zanieczyszczenia wód rzeki Szkło siarczanami na przestrzeni lat 2000-2007.

Rzeka Szkło do czasu rozpoczęcia wypełniania zbiornika wodą prowadziła wody o dużym stężeniu siarczanów, najczęściej przekraczającym 500 mg SO₄/l. Stężenia siarczanów na przestrzeni lat 2000-2006 wykazywały tendencję spadkową a zdecydowane obniżenie

stężeń nastąpiło po skierowaniu wód kopalnianych do wyrobiska. Średnie roczne stężenie siarczanów w 2000 roku wynosiło 634 mg SO₄/l, w 2006 roku wyniosło 197,5 mg SO₄/l.

Na podstawie badań wód Zbiornika Jaworowskiego przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie wspólnie ze stroną ukraińską stwierdzono, że w jego wodach zawartość siarczanów kształtowała się na poziomie powyżej 700 mg SO₄/l. Siarczany prawdopodobnie są wymywane z podłoża lub przedostają się z wód podziemnych, bowiem czasza zbiornika przed wypełnieniem nie była izolowana.

W celu określenia wpływu wprowadzanych do rzeki Szkło wód ze zbiornika, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie zwiększył częstotliwość badań wody w przekroju granicznym w m. Budzyń. Badania wykazały, że zrzut wody ze zbiornika ujemnie wpłynął na jakość wód rzeki Szkło w zakresie siarczanów. Średnie roczne stężenie siarczanów wzrosło prawie dwukrotnie, z wartości 197,5 mg SO₄/l w roku 2006, do wartości 356,3 mg SO₄/l w roku 2007. Stężenie rekomendowane siarczanów dla wód granicznych wynosi 150 mg SO₄/l.

Duży wpływ na jakość wód Szklą w przekroju granicznym mają niedostatecznie oczyszczane ścieki komunalne z miejscowości Krakowiec, Jaworów i Szkło. Stężenia azotu azotynowego i BZT₅ przekraczają wartości rekomendowane odpowiednio o 0,019 mg N_{NO₂}/l i 0,39 mg O₂/l.

Rzeka Bug

W 2007 roku Bug na odcinku granicznym badany był w 5 przekrojach pomiarowo-kontrolnych: Kryłów, Husynne, Zosin, Horodło i Dorohusk. Prowadził wody nadmiernie zanieczyszczone. Wartości rekomendowane zostały przekroczone we wszystkich pięciu przekrojach pomiarowo-kontrolnych, w przypadku następujących wskaźników: BZT₅ od 1,0 do 1,8 mg O₂/l, azotu azotynowego od 0,025 do 0,60 mg N_{NO₂}/l i fosforanów rozpuszczonych od 0,39 do 0,64 mg PO₄/l.

Rzeka Huczwa

W przekroju ujściowym zlokalizowanym w miejscowości Gródek, rekomendowany dla wód granicznych poziom, przekraczały następujące wskaźniki: BZT₅ o 1,3 mg O₂/l, azot azotynowy o 0,010 mg N_{NO₂}/l i fosforany rozpuszczone o 0,13 mg PO₄/l.

Rzeka Sołokija

Wody rzeki Sołokija w przekroju granicznym w miejscowości Wierzbica, były w 2007 roku nadmiernie zanieczyszczone. Rekomendowany poziom przekraczały stężenia następujących wskaźników: BZT₅ i fosforanów rozpuszczonych, odpowiednio o 1,28 mg O₂/l i 0,26 mg PO₄/l.